

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks f 5.50.

DINGSDAG 20 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE

Van één tot zes regels.
 Voor elk regel meer.
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel
 regt daarop begrepen.

Ook de *Tielsche Courant* barst in verontwaardiging over de dwaasheden, die de 's Gravenhaagsche correspondent aan de *Independance Belge*, ten aanzien van ons land, laat zeggen. Op niet zeer parlementairen toon roept de *Independance* heeft anders goede correspondenten; dat zij dan hier te lande zulk een miserabel voorwerp tot hare medehulp heeft!

Om de onbeleefde vervolgenheid van de *Tielsche Courant* nu wel te begrijpen over een correspondent, die, anders, nog al gewoon is, door deloyale wendingen en valsche feiten de "tegenovergestelde rigting" van dienst te zijn, moet men weten, dat het berigt, waarop ook wij reeds in ons vorig No. wezen (1), door de *Tielsche Courant* aan geen ander oogmerk wordt toegeschreven, dan om de verdienste des Konings te verkleinen, en, derhalve, wat is van haar standpunt natuurlijker? aan geene andere pen dan aan die der constitutiepartij.

Nu zegt de *Tielsche Courant*: "De zaak was onderzoek waardig; een onderzoek, dat misschien veel aan het licht zou brengen;" en wij antwoorden daarop: "Gaarne zagen wij zoodanig onderzoek ingesteld. Indien men wil, zijn wij bereid te helpen mede-zoeken, onder stellige belofte zelfs van te zullen vinden."

Inderdaad zou dan veel aan het licht komen; men zou welligt eene monstrueuse combinatie van veelzijdige en veelkleurige couranten-makerij kunnen ontdekken, die, ook omtrent den oorsprong der artikelen van vele binnenlandsche bladen, met verbazing de oogen der Natie zou doen openen.

(1) Namelijk, dat de Koning naar Arnhem was vertrokken, en de Tentoonstelling van Nijverheid te bezoeken!

De 's Gravenhaagsche *Nieuwsbode* heeft zich, naar schijnt, bepaald ten doel gesteld, de rol van de spin te vervullen, die, zelfs uit honigbloemen, venijn weet te zuigen.

Alles is voor dat blad — waarvan de hoogleeraar J. B., onder anderen, de eer heeft, mede-arbeider te zijn — goed, om als partij-zaak behandeld te worden; niets is er zoo luttel van gewigt, of het wordt aan zijne partijzucht cijsbaar gemaakt.

De heer THORBECKE had den 14 Maart de eenvoudige vraag gerigt tot den Minister van Oorlog: "of in den tegenwoordigen toestand, en alvorens de Deutsche Bond tot mobilisering besloten hebbe, eene verplaatsing van het Limburgsch contingent buiten onze grenzen te wachten zij?" De Minister van Oorlog antwoordde daarop: "neen" en hiermede was de zaak afgeploopen.

Op deze interpellatie brodeert nu de *Nieuwsbode* van den 18den een artikel, dat vol is van hatelijke insinuatien, en waarin de vraag van den heer THORBECKE aan niets anders wordt toegeschreven dan aan den wensch om toch zoo veel mogelijk de oplettendheid der Natie op zijn persoon te vestigen!

De *Courier de la Meuse, Journal du Limbourg*, bevatte evenwel, reeds in zijn No. van den 16den Maart, de volledige opheldering omtrent de aanleiding van des heeren THORBECKE's vraag:

De ongerustheid der inwoners van ons gewest werd dezer dagen aangewekt door de tijding, welke Deutsche dagbladen verspreiden, namelijk, dat het Limburgsche contingent eerdaags naar Luxemburg moest vertrekken, ten gevolge van het jongste besluit van den Deutschen Bond.

Deze tijding scheen ons toe van zoo ernstigen aard te zijn, dat wij dadelijk onzen afgevaardigden meenden te moeten aanbevelen, om den Minister, wien de zaak betrof, te interpelleren, ten einde van de zijde des Gouvernements eene verklaring uit te lokken, geschikt om allen twijfel te dien opzichte op te heffen.

En telegraphisch berigt meldt ons, dat aan dezen billijken wensch bereids voldaan is, en dat de heer Thorbecke, afgevaardigde voor het district Maastricht, zich, in de zitting van den 16den Maart, Woensdag, van die taak heeft gekweten, enz.

Wij gelooven de tolk te zijn van de openbare meening in

Limburg, wanneer wij huldigen aan den spoed, waarmede de heer Thorbecke zich gebaat heeft, aan de regtmatige ongerustheid zijner mandatarissen een einde te maken, en door op nieuw een bewijs te geven van de wijze, waarop hij de wel begrepen belangen van het gewest, dat hij in de Kamer vertegenwoordigt, behartigt.

Wij hebben niets anders daarbij te voegen, dan dat het ons volkomen bekend is, dat het nummer van den *Courier de la Meuse*, waaraan wij deze opheldering ontleenen, reeds *Vrijdag* in handen van de redactie van de *Nieuwsbode* is geweest, en dat zij derhalve Zondag, twee dagen later, ofschoon ze toen de ware aanleiding wist, maar om aan partijzucht bot te vieren, hare lezers heeft misleid.

Gelijk wij reeds hebben medegedeeld; de heer J. B. is vóór eene belasting op de koffij en den tabak.

Een echt reactionnaire keuze.

Koffij- en theegeld; waarom er niet bijgevoegd: "de chocolaade, de serbeth, het bornwater, de limonade en andere dranken met water gemengd?"

Tabak- en snuifgeld; waarom ook niet een impost op de fruiten?

In één woord: laat ons terugkeeren tot het stelsel of zamenstel der gemeene landsmiddelen, zoo als dat bij plakkaat der Staten van Holland en West-Vriesland, den 1 Januarij 1750, is ingevoerd.

Wij hebben er niets tegen als het maar op dezelfde leest is geschoeid. Wij gelooven, dat handel en nijverheid alsdan daarbij niet lijden zullen; want dat stelsel rustte op bloote quotisatie.

Ambtenaren, officianten en bedienden, naar het bedrag hunner bezoldiging: één per cent.

"Die niet anders dan na haar uiterlijke train en presumptieve consumtie getaxeert kunnen worden," naar het getal der "domestique Dienstboden," f 20, f 16, f 12, f 8 en f 4.

"Die geen Ampten of Dienstboden hebben, te taxereen na haar inkoomen."

"Die koffij en thee of een van beiden ter consumtie verkoopen, hetzij voor zooveel de koffij aangaat, gebrand of ongebrand;" naar het bedrag van den inslag.

De koffijshouwers (koffijhuishouders), naar eene classificatie der steden, waar zij gevestigd zijn, op f 150, f 60, f 25 en f 15 's jaars.

Op dezelfde wijze wordt de impost geheven op de consumtie, zoo van den rook- als snuiftabak.

Wij zijn bereid, ten gerieve van den heer J. B., de gedrukte ordonnantiën op die middelen, op zijne aanvraag ter beschikking te stellen bij onzen uitgever. Welligt zijn daarin de elementen te vinden tot de heffing van eene belasting op hoeden, petten of parapluies en parasols; want ook deze behooren tot de "artikelen van weelde."

Evenwel, wij bemerken, dat dit niet kan liggen in het plan des heeren J. B.; want het zijn voorwerpen, die niet "tot de eerste levensbehoeften behooren," en niet "van vrij algemeen gebruik zijn."

Met andere woorden: de heer J. B. wil slechts zulke voorwerpen van verbruik, die door gewoonte of hebberigheid de armste als behoefte heeft leeren kennen.

Dat is nu eene belangrijke afwijking van het stelsel van 1750; toen was de arme en minvermogende meestal van de impost vrijgesteld. Die oude ordonnantiën zullen dus in het stelsel des heeren J. B. niet passen, tenzij de klassen worden uitgebreid.

Maar wat wij den heer J. B. bij de verdere uitwerking en nadere mededeeling van zijn plan wenschen in bedenkking te geven, is: of de billijkheid en regtvaardigheid niet medebrengen, dat, zoo dan al de accijns op de koffij en den tabak geheven werd, gelijk die op het gemaal, namelijk: dat de ongebrande koffij en de tabaksbladen in den handel worde vrijgelaten en slechts getroffen worden, als zij in consumtie komen, in dat geval toch de soort koffij of tabak, in verhouding sta tot het bedrag van den accijns. De directie der Nederl. Handelsmaatschappij zal, bijv. wel gereed zijn, om den heer J. B. eene volledige opgave te le-

veren van het aantal soorten; en de aanzienlijke zal, onder het gebruik van zijn mokka-koffij en het rooken van zijn manilla- of echte havannah-sigaar, niet gepijnigd worden door de gedachte, dat hij, bij de wet, die zijne inkomsten treft, bevoorregt wordt boven zijn armen natuurgenoet, die zich met water moet tevreden stellen, omdat de koffij is belast, en zich het genot moet ontzeggen, dat hem eenmaal de vaderlandsche pijp verschafte!

Wat heeft ook, volgens het stelsel der tegenovergestelde rigting, waarvan de heer J. B., de financiële apostel begint te worden, de burgerman langer koffij te drinken of tabak te rooken? Als of de burgerman in Nederland niet al rijkelijk gezegend ware!!

Het *Weekblad voor de Burgerlijke Administratie* behelst het volgend merkwaardig correspondentie-artikel:

Uit verschillende gemeenten ontvangen wij klachten over de werking der armenwet; dat de gemeentekas zoo zeer wordt bezwaard; dat het besluiten over het in onderstand opnemen regent, en dat dit door wederkeurig opnemen gearig toeneemt.

Gaarne willen wij aan het verzoek der gemeenten voldoen en H. H. Burgemeesters uitnoodigen, om toch niet te spoedig tot het geven van onderstand te besluiten. Weerwraak wordt evenwel door ons afgekeurd en achten wij in ieder geval beneden de waardigheid van een bestuur.

"Dat de wet zoo zou werken, verwondert ons niet; van deze wet zoo beginselloos, of liever gezegd met zoodanige tegenstrijdige beginselen, was niet anders te wachten; daarom voorspellen wij ons van de uitnoodiging weinig goeds. Wij hebben steeds tegen deze wet en de rampzalige kolonien van weldadigheid uit overtuiging gestreden; wordt dus thans ons gevoelen, helaas zoo spoedig bevestigd, wij antwoorden: eene slechte wet heeft altijd noodlottige gevolgen. Laten de gemeente-besturen veel liever haune klachten tot de vertegenwoordigers rigten; laten de kiezers vertegenwoordigers, die zoodanige wetten aannemen, niet herkiezen, dan is er nog vooruitzicht dat wij althans voor meerdere dergelijke bewaard worden, waarlijk wij hebben aan deze enkele genoeg."

Niet onopgemerkt mag het blijven, hoezeer de armenwet juist het meest door de practijk werd bestreden en haar hoofdbeginsel, om de armenzorg aan de kerkelijke liefdadigheid over te laten, schipbreuk lijdt; omdat in de toepassing van dit beginsel gewoonlijk tegenwerking wordt ondervonden, gelijk in datzelfde blad ook weder blijkt uit een berigt, aldus luidende: "Wij vernemen, dat een diakoniebestuur slechts die opgaven aan het gemeentebestuur wil verstrekken, welke art. 10 der armenwet vordert, en dus niet uitgebreid en vermeerderd, zoo als zij door den Minister zijn gevraagd."

De dagen, die wij beleven, geven ons overvloedige stof tot verschillende praktische opmerkingen.

"Eene nationale ramp moet door nationaal hulpbetoon worden gelenigd." Zoo zegt men; maar is het pauperisme — en daaronder verstaan wij de vermeerdering der armoede — minder eene volksramp, omdat zij in haren verderfelijken aanwas niet zoo algemeen zichtbaar, niet zoo plotseling schrikbarend, zich vertoont als de watervloed, die dijken en dammen doet bezwijken?

Nationaal hulpbetoon. Wij vereeren dien; maar verstaat men ook daaronder die verscheidenheid der middelen, welke, zonder eene geregelde leiding, bloot gehoor geeft aan eene opgewekte hartstogtelijkheid en zich daardoor slechts laat besturen? Of juicht men eerder toe het houden eener algemeene collecte, waarvan de bestemming alleen dan doeltreffend kan genoemd worden, als men op tijd, plaats en behoefte acht geeft en orde en billijkheid in acht neemt?

Nationaal hulpbetoon. Vindt men dien eerst en vooral en wel uitsluitend, boven de talrijke, zich dagelijks vermeerderende particuliere aanvragen, in de srekking van het Koninklijk besluit van den 14 Maartjl., dan huldigt men het beginsel van een Staatsoezigt en van eene Staatszorg, waaraan men meer kracht toekent, en waarvan men meer heil schijnt te verwachten, dan van de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid.

Ziet, op die wijze worden zij, die van Staatszorg niets wilden weten, die over het armenwet-ontwerp THORBECKE wraak schreeuwden, die alles aan de kerkelijke

en bijzondere liefdadigheid wilden hebben overgelaten: zij, eindelijk, die de heillooze armen wet hielpen tot stand brengen, plotseling, door de omstandigheden, gedrongen te erkennen, wat zij vroeger in blinden ijver en opgewondene hartstogtelijkheid verwierpen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De meest zekere inlichtingen, die tot dusver omtrent de openingszitting der conferentien gegeven werden, zijn die van de *Morning Post*, welke, zooals men weet, als het orgaan van den tegenwoordigen eersten minister van Groot-Britannie wordt beschouwd. Volgens dat blad, zouden de Russische plenipotentiarissen mondeling hunne toestemming hernieuwd hebben aan de waarborgen, zooals zij door de Westersche mogendheden zijn uitgelegd; maar deze laatste wilden, alvorens de onderhandelingen voort te zetten, eene schriftelijke toestemming en het was eergister, Zaterdag, dat het protocol behelzende die adhaesie moet geteekend zijn, en dat daarover beraadslaagd was in eene den vorigen dag gehouden zitting.

Zijn al die bijzonderheden juist? Zij zijn althans waarschijnlijk. De *Morning Post* raadt, naar wij meenen terecht, om de vredelievende strekking dezer bijeenkomst niet te overdrijven, daar de hernieuwing van de adhaesie van Rusland aan de vier uitgelegde grondslagen mondeling gegeven, nog vele moeijelijkheden in het midden laat, terwyl vooral de vraag betrekkelijk de Russische overmagt in de Zwarte zee geheel onopgelost blijft; en men vreest juist dat dit laatste punt bij de onderhandelingen de steen des aanstoots, het voorname struikelblok zal zijn.

De raadgevingen van de *Morning Post* zijn zeer verstandig: men moet ongetwijfeld nimmer overdrijven, noch in het goede, noch in het kwade; doch men kan zich intusschen geluk wenschen met de overeenstemming, welke bij de voorafgaande operatiën der conferentien tusschen de vertegenwoordigers der vijf mogendheden schijnt bestaan te hebben.

Volgens berigten uit Warschau zouden brieven uit St. Petersburg melden, dat in die stad het gerucht in omloop is, dat graaf Nesselrodé zich naar Weenen zou begeven om aan de conferentien deel te nemen, zoodra alle voorafgaande handelingen zullen zijn afgelopen, en de conferentien zooder genaderd zijn, dat men tot eene bepaalde beslissing kan geraken. Het is ligt te begrijpen, dat wij dit bericht met het meeste voorbehoud mededeelen.

Over het algemeen is het nieuws van den dag zeer schraal. Wij spreken niet eens van het vertrek des Keizers; dit plan blijft in denzelfden toestand, slingerend tusschen ja en neen, alle toebereidselen zijn gemaakt, maar het hevel tot vertrek wordt telkens uitgesteld, aannemende dat het eens gegeven moet worden.

Wat de overeenstemming met Pruisen betreft; daaraan werd eergister ter Parijsche beurze meer geloof gehecht, maar in de staatkundige kringen bleef men ongelovig.

Vrij zeker wordt gemeld, dat generaal Wedell Vrijdag avond een courier naar Berlijn moet gezonden hebben belast met de mededeeling, dat zijne zending geene gunstige uitkomst heeft gehad, daar de Keizer der Franschen niet heeft willen treden in het nieuwe voorstel van Pruisen om ter conferentie te worden toegelaten, zoo zij het protocol van 21 Dec. onderteekent.

Om de waarheid te zeggen schijnt het ons, dat men aan de quaestie eener overeenstemming met Pruisen een te groot gewicht heeft. In den tegenwoordigen toestand is die overeenstemming niet onafscheidbaar van de voortzetting der onderhandelingen en wanneer het oogenblik daar is dat slechts de toetreding van Pruisen ontbreekt om tot eene oplossing te geraken, dan zal de overeenstemming ook spoedig volgen. Indien de zaken meer ingewikkeld worden, dan gelooven wij, daarentegen, met dat de tegenwoordigheid van Pruisen er veel toe zou kunnen bijdragen om die moeijelijkheden te doen ophouden.

De Engelsche bladen deelen eene dépêche mede, door Lord Raglan op den 3den Maart aan den Minister van Oorlog van Groot-Britannie gericht. Zij bevat niets wat niet reeds gemeld is, en bevestigt op nieuw, dat sedert de schermutseling van 29 Februarij op het oordingsobstakel niets is voorgevallen. De legers blijven evenwel niet werkeloos. Aan beide zijden houden zij zich bij voortdurend met werken van aanval en verdediging bezig.

Lord Raglan bevestigt, dat de Russen een nieuw werk voor Sebastopol hebben opgericht, meer in de nabijheid van de Fransche batterijen dan dat hetwelk door de zouaven op den nacht van den 29 is aangevallen. Dit feit was reeds bekend door eene dépêche uit St. Petersburg een paar dagen geleden door ons medegedeeld.

Eene andere dépêche uit dezelfde stad over Weenen medegedeeld, behelst berigten van Sebastopol tot 6 Maart en zijn de laatste, welke men op dit oogenblik heeft. Zij spreken niet van eene verandering in de positie der beide legers.

Naar berigten uit de Krim, die te Weenen ontvangen zijn te oordeelen, schijnen de Russen zich tot eene geduchte poging gereed te maken om de Turken uit Eupatoria te verdrijven. Men wil zelfs, dat generaal Osten-Sacken uit St. Petersburg bevel zou ontvangen hebben om zich tot elk prijs van dit belangrijke punt meester te maken. Is dit bericht juist, dan is een belangrijk gevecht voor Eupatoria te wachten, alvorens dat de beslissende slag voor de muren voor Sebastopol plaats heeft.

Maar de Turken hebben zich in de eerste dezer beide steden zeer versterkt, en men weet, te oordeelen naar hetgeen zij te Silistria, Calafat en gedurende den geheelen veldtocht aan de oevers van den Donau, ten vorige jare verrichtten, met hoeveel hardnekkigheid zij achter de versterkingen strijden. Indien de aanval hevig is, dan zal de

verdediging hardnekkig zijn en niets doet tot dusver voorzien wat de uitslag zal zijn.

Eene dépêche uit Warschau van 14 Maart, welke de *Patrie* mededeelt, meldt, dat volgens bijzondere berigten uit St. Petersburg, de Keizerin weduwe zeer ziek zou zijn, en dat men twijfelt of zij de ter-aarde-bestelling van Keizer Nicolaas zal bijwonen. Wij laten de verantwoordelijkheid van deze dépêche aan de *Patrie* over.

De Eerste Kamer van Pruisen heeft het onderzoek voortgezet omtrent de wet betrekkelijk de echtscheiding en in de zitting van den 16 heeft zij een votum uitgebragt, dat veel invloed gemaakt heeft. Er was eene zekere nederlaag voor de regering is te beschouwen. Zij heeft de bepaling van het nieuwe ontwerp verworpen, waarbij eene straf van veertien dagen tot eene maand gevangenis wordt voorgesteld voor diegenen der beide echtgenooten, die tot echtscheiding aanleiding geeft. De regering had deze bepaling zeer verdedigd.

Bij gelegenheid der verkiezingen van den nationalen raad, welke den 11 Maart in het kanton Tessin plaats hadden, zijn de zes kandidaten der regering herkozen. Dit was ook het geval met de verkiezingen voor den grooten raad van het kanton en de keuze van bondsgezwoorenen, welke op denzelfden dag plaats had. De groote raad of kantonale Kamer van afgevaardigden is dus thans uitsluitend zamengesteld uit aanhangers van de regering. De oppositie is daarin niet vertegenwoordigd. In den verkiezingsstrijd, welke in de laatste tijden heeft plaats gehad, zijn alle partijen, die daaraan deel namen, te laken. Van beide kanten werd zucht tot uitsluiting, onverdraagzaamheid en hatelijkheid aan den dag gelegd. Men heeft van weinig loyaleit blijk gegeven. De oppositie betoonde zich hevig en onregvaardig en gaf het voorbeeld van eene altijd te betreuren en onbegrijpelijke coalitie tusschen de ultra-radicalen, de behoudlieden en de ultramontanen. De regering, op hare beurt, toonde weinig acht te geven op de wenschen van de meerderheid der bevolking, en heeft eene menigte willekeurige handelingen begaan, terwyl hare voorstanders en aanhangers, zelfs in materiëlen zin, met de oppositie geworsteld hebben.

Dit alles is zeer te betreuren en het is hoog tijd dat Tessin tot zijn normalen toestand terugkeere. Ongelukkig schijnt dat tijdstip nog ver verwijderd.

Reeds meldt men uit Bern, dat de gebeurtenissen, waarvan dit kanton het tooneel geweest is, op den algemeenen toestand van Zwitserland invloed kunnen hebben. Oude verwachtingen zouden opgewekt zijn en een voorwendsel gegeven hebben, die den grond kan leggen voor een nieuwen Sonderbund. Is deze bewering gegrond? Zijn het de aanhangers der regering van Tessin, welke dit gerucht in omloop brengen? Wij durven daaromtrent geen zekerheid geven. Men zegt ook, dat onlangs eene conferentie heeft plaats gehad van staatkundige notabiliteiten, zowel ultramontaanische als ultraconservatieve, waarvan sommige reeds eene voorname rol gespeeld hebben in de crisis van 1847. Al de Staten, welke het oude Sonderbund uitmaakten, hadden daar, met uitzondering van een enkelen hunner, afgevaardigden; maar het zonderlingste is: het kanton Bern zou daarin vertegenwoordigd zijn door een man, die een verklaarde vijand is van de ineenstemming, welke in het kanton de rust hersteld heeft. Wat er ook van zij: de bondsregering zou, naar men zegt, het oog gevestigd houden op de pogingen, welke aangewend worden om de elementen van onlust weder in het leven te roepen; die Zwitserland verdeelden voor het bestaan der tegenwoordige centrale grondwet, en de poging zou, wordt zij daad, geen kans tot slagen hebben.

Thans zijn nadere bijzonderheden bekend geworden omtrent de zitting der Cortes van den 12den Maart, waarin die vergadering, gelijk de telegraaf reeds mededeelde, met eene meerderheid van 200 tegen 12 stemmen een goedkeurend votum aan den heer Madoz, minister van finantiën, gaf. Het was naar aanleiding eener interpellatie van den heer Gamme, dat de minister eenige verklaringen gaf omtrent de moeijelijkheden door sommige kapitalisten hem in den weg gelegd, die hun juk op de Spaansche schatkist willen doen drukken. De staatkunde heeft ook haar deel in den tegenstand van deze kapitalisten, die tot eene reactionnaire fractie behooren. De heer Madoz verklaarde, te midden van luide loefzuchtingen der vergadering, dat hij, door de Cortes ondersteund, de belangen van Spanje niet zou opofferen aan de bedreigingen van speculantien.

De stemming heeft bewezen, dat politieke hartstogt niet vreemd was aan den tegenstand, welke den finantiële plannen van den heer Madoz bij sommigen ontmoeten. Inderdaad, ten gevolge der verklaringen van dezen minister, een voorstel gedaan zijnde, strekkende om te verklaren dat de Kamer tevreden was en aan den heer Madoz de meest krachtige ondersteuning behoefde, werd van vershillende zijden er op aangedrongen om dit voorstel bij acclamatie aan te nemen. Eenige leden slechts hebben zich daar tegen verzet; zijnde de heeren Nocedal, Castro, en eenige andere vertegenwoordigers der fractie, welke duidelijk blijken gaven van hun toelag om den sedert Julij bestaanden stand van zaken omver te werpen. Maar waartoe heeft hun dat verzet gediend? Om hunne niets beduidende minderheid te doen blijken. Bij hoofdelijke stemming werd het straks genoemde voorstel met 200 tegen 12 stemmen aangenomen.

Men meldt uit België: De heer Dedeker is gister ten twee ure bij den Koning ten gehoorde ontvangen. Men vermoedt, dat deze afgevaardigde van Termonde in dat onderhoud verslag zou hebben gegeven van zijne pogingen om een nieuw kabinet zamen te stellen. Deze pogingen schijnen met eenigen goeden uitslag bekrond te zijn; doch iets bepaalds is deswege nog niet bekend.

De stoomboot *Australia* heeft te Triëst de mail van Bombay van 17 Febr. aangebragt. Dost-Mahomet heeft den brief van den gouverneur-generaal met diepen eerbied ont-

vangen en aan zijn vermoedelijke opvolger te Peshavur last gegeven, om over eene alliantie te onderhandelen.

De gezondheid van lord Dalhousie is zeer geschokt. De Rajah-Putteellah heeft zich niet naar Engeland.

De berigten uit Hong-Kong van 22 Januarij melden, dat er bij Canton eene hevige worsteling heeft plaats gehad tusschen de Keizerlijken en de oproerlingen. In het noorden hebben de gouvernements-troepen nederlagen geleden.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

(Vervolg.)

TWEDE HOOFDSTUK.

Van de verantwoording der koloniale geldmiddelen.

Art. 17. Er behoort geen twijfel te bestaan, wie al en wie niet rekenplichtig is. Niet slechts van het beheer der geldmiddelen, maar ook van dat der goederen en eigendommen van 's Rijks overzeesche bezittingen is behoort rekening te worden gehouden. Een iegelijk die, op welke wijze ook, eenig beheer van den hier bedoelden aard uitoefent, behoort diensgevolge onder de Rijks-rekenplichtigen te worden gerangschikt. De bij dit artikel gemaakte onderscheiding tusschen gewone en buitengewone Rijks-rekenplichtigen heeft alleen ten doel de gewone comptabelen, die als zoodanig volgens art. 19 meer bijzondere waarborgen moeten verstrekken, te kenmerken.

Art. 18. De verantwoordelijkheid is voor de gewone en buitengewone rekenplichtigen gelijk. De verplichting tot het vergoeden der door hun toedoen of verzuim veroorzaakte schade ligt in den aard der verantwoordelijkheid, maar verdient niettemin hier als wettelijke bepaling te worden opgenomen, opdat de toepassing van het beginsel krachtiger werke.

Als die vergoeding ongevorderde belastingen of andere schulden betreffen, welke derden aan het Rijk hadden moeten kwijten, dan schijnt het billijk, dat de comptabelen, wier rekening daarmede is bezwaard, het regt behouden tot invordering van de daarvoor alsnog vatbaar zijnde schulden. De verplichting tot het vergoeden der door hun toedoen of verzuim veroorzaakte schade behoort de oorspronkelijke schuldpligtigen van de betaling te bevrijden.

Art. 19. Ter verzekering van het rekenplichtig beheer is de hier voorkomende bepaling ten aanzien van de gewone comptabelen een vereisakte, maar van de in art. 17 opgenomen buitengewone rekenplichtigen behoeven zoodanige waarborgen niet gevorderd te worden. In den regel zou dit overbodig of onuitvoerbaar zijn, aangezien de aard van hun beheer geene aanleiding geeft of toelaat, om hen in dat opzigt met gewone comptabelen gelijk te stellen.

Indien er omstandigheden bestaan, welke vereischen dat buitengewone comptabelen aan bijzondere verzekeringsmaatregelen worden onderworpen, dan brengt de verplichting van het koloniaal bestuur tot dekking van zijne verantwoordelijkheid van zelf mede, daarvoor naar behooren te zorgen.

Art. 20. De hier voorkomende verbodsbepaling heeft de strekking om tegen mogelijke misbruiken te voorzien. Eene goed geregelde controle op het rekenplichtig beheer en de verantwoording van 's Rijks koloniale gelden, goederen en eigendommen zou weinig doel treffen wanneer de comptabelen ontlasting konden verwerven van iets, wat zij door hun toedoen of verzuim niet naar eisch hebben kunnen verantwoordden.

Art. 21. Ook dit artikel heeft ten doel om de verantwoordelijkheid der ambtenaren, met het toezigt of de controle op het rekenplichtig beheer belast, door eene stellige wettelijke bepaling te verzekeren, en hunne gehoudenhoud tot vergoeding te bevelen als de toegebragte benadeeling aan hun toedoen of verzuim is te wijten.

Art. 22. Met de hier voorkomende bepaling wordt beoogd elke onbehoorlijke kwijtschelding van hetgeen wettig verschuldigd is te verbieden. Gunst of mildheid zou hier verkeerdt geplaatst zijn en slechts den weg tot misbruiken banen. Wanneer er geschil over eene vordering ontstaat, kan het koloniaal bestuur niet beslissen zonder regter in zijne eigene zaak te zijn, daarom behoort de beslissing aan de regterlijke magt te verblijven. In bijzondere gevallen behoort het bestuur de geschillen bij daling te kunnen beëindigen, niet inachtneming van de op iedere zaak toepasselijke wettelijke ordeningen en bepaaldelijk van het voorgeschrevene in art. 32 van dit wetsontwerp.

Art. 23—29. Handhaving van orde in de koloniale comptabiliteit is het doel van dit wetsontwerp en zal, naar de Regering vertrouwt, ook door deze artikelen, in betrekking tot het aan de comptabelen opgedragen geldelijk en materieel beheer, naar eisch kunnen verzekerd worden.

In die artikelen is te dien einde opgenomen alle wettelijke handhaving van een rigtig beheer en eene volledige verantwoording der koloniale inkomsten en uitgaven, goederen en eigendommen des Rijks voor wettelijke regeling vatbaar schijnt. Daarbij wordt in korte trekken aangewezen hoe danig de controle op de invordering, de betaling, de verantwoording en het gebruik der gelden, goederen en eigendommen zal werken, en welke bevoegdheid de controlerende collegien en ambtenaren zullen hebben met opzigt toe de aan hunne administratieve regtsmagt onderworpen comptabelen.

Dit een en ander zal aan die collegien en ambtenaren bij

de uitoefening hunner taak tot rigtsnoer, en aan het koloniale bestuur tot grondslag verstrekken bij het vaststellen krachtens de regeringsreglementen, der verordeningen, instructien en voorschriften, welke in het stuk der comptabiliteit verder worden vereischt, ten einde de door de wet gestelde beginselen in toepassing te brengen of in de bijzonderheden te regelen.

Artt. 30—32. Bij het afsluiten der algemeene begrooting op het in art. 14 bepaalde tijdstip, zullen de daartoe ingerigte wegens ieder hoofdstuk bijgehouden boeken en schrifturen den stand volledig doen kennen van de koloniale inkomsten en uitgaven, welke over het afgelopen dienstjaar, zoo in Nederland als in ieder der koloniale gouvernementen, zijn beheerd, ontvangen en betaald.

Die inkomsten en uitgaven worden, in voege als bij art. 30 is voorgeschreven, gebracht is de daarbij bedoelde rekeningen, en, op den in art. 31 vermelden voet, onderzocht en gecontroleerd, ten einde de deugzaamheid der uitkomsten daarvan naar behooren te staven.

Bij de door het koloniaal bestuur uit te vaardigen verordeningen, instructien en voorschriften, zal alles zoodanig worden geregeld, dat het opmaken, indienen en afsluiten der rekeningen vóór of uiterlijk op de daarvoor bij de wet gestelde tijdstippen plaats grijpe, opdat de behoorlijk gewaarmerkte uitkomsten van het beheer der koloniale geldmiddelen over het afgelopen dienstjaar zoodra mogelijk in het moederland worden gekend.

Daarbij worden deze gesloten rekeningen door de koloniale landvoogden herwaarts gezonden, onder bijvoeging van de in art. 32 vermelde administratieve verantwoordingen en verslagen, welke stukken een helder licht zullen moeten werpen over de gewichtigste aangelegenheden van het koloniale financieelwezen, en alzoo met de goedgekeurde rekeningen een belangrijk geheel vormen ter verkrijging van de volledige kennis, welke in dezen wordt vereischt.

Artt. 33—35. Het instellen van eene algemeene rekening der koloniale inkomsten en uitgaven voor elk afgelopen dienstjaar wordt bij art. 33 bevolen, opdat de partiele uitkomsten der in art. 30 bedoelde rekeningen, tot één geheel gebracht, eene volledige verantwoording zouden opleveren van het beheer der algemeene begrooting.

De vorm van die algemeene rekening wordt in het hierbij gevoegde model B, als proeve aanschouwelijk gemaakt.

Daaruit ontwaant men, dat die rekening een gedetailleerd overzicht der verschillende onderwerpen van omvang en uitgaaf naar de volgorde der hoofdstukken, afdelingen, en artikelen van de algemeene begrooting, zal verschaffen.

De slotsom daarvan zal derhalve de werkelijke uitkomst van het beheer der koloniale geldmiddelen over het betrokken dienstjaar doen kennen. Wijders zal con, acht, de balans te voegen, uitgewente staat den stand ontwikkelingen van de koloniale schatkist, op den laatsten December van het dienstjaar, waarover de algemeene rekening loopt.

Naar luid van art. 34 wordt de, alzo ingerigte rekening, met de in art. 30 omschreven rekeningen en de in art. 32 vermelde administratieve verantwoordingen en verslagen overgebracht bij de Algemeene Rekenkamer hier te lande. Dit geschiedt, opdat dit staats-collegie daarvan kennis neme en zich verzekerde dat de inhoud der algemeene rekening nauwkeurig overeenstemt met de daarbij overgelegde gesloten rekeningen. Van die overeenstemming wordt door de Algemeene Rekenkamer het bewijs op de algemeene rekening geplaatst, en terwijl zij bovendien, bij een aan den Koning gebragt verslag, hare bevinding omtrent kennis in betrekking tot de rekenpligten behorende koloniale geldmiddelen, goederen en eigendommen over het betrokken dienstjaar.

Eerst nadat de deugdelijkheid der algemeene rekening op die wijze is gewaarborgd, wordt zij met de daarbij behorende stukken aan de Koninklijke goedkeuring onderworpen en vervolgens geschiedt de in art. 35 omschreven mededeeling aan de Staten-Generaal. Deze mededeeling, met die in art. 44 bedoeld, zal der Vertegenwoordiging, naar de Regering vertrouwt, de meest mogelijke kennis verschaffen nopens den staat van het koloniaal financieelwezen.

De laatste alinea van art. 35 strekt om aan de Staten-Generaal gelegenheid te geven tot het beoordeelen der redenen van eene niet-tijdige mededeeling der algemeene rekening, in het onverhoefte geval dat stremming der gemeenschap met de overzeesche gewesten, of andere buitengewone omstandigheden, de opmaking en goedkeuring der rekening mochten vertragen.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de koloniale schatkist en de koloniale overmakingen.

De Regering zou meenen het bij art. 60 der Grondwet bedoelde doel minder volledig te zullen bereiken wanneer de wettelijke regeling bleef onthrekken der in het derde hoofdstuk van dit wetsontwerp behandelde onderwerpen, welke afzonderlijke bepaling vereischen, omdat zij geheel onderscheiden zijn van die, welke hunne regeling in de beide voorgaande hoofdstukken vinden. Dat onderscheid ligt in den aard der zaak en brengt de noodzakelijkheid van afzonderlijke bepalingen te eerder mede, omdat de comptabiliteits-regelen, die bij het beheer en verantwoorden van dienstjaarlijkse inkomsten en uitgaven, in verband tot eene voorgaande begrooting moeten worden in acht genomen, niet van toepassing kunnen zijn op de bewegingen der schatkist en het verhandelen der overmakingen, welke vernigtingen eene onderscheiding van dienstjaren toelaten, noch aan andere dan eigenaardige regelen van rekenpligtigheid kunnen onderworpen worden.

Art. 38—39. Het standpunt, waarop 's Rijks overzeesche bezittingen geplaatst zijn, en ten gevolge waar van zij, als een afzonderlijk gebied, met opzigt tot het opperbestuur, de wetgeving, het justitiewezen, de finantien enz., afge-

scheiden van het moederland, geregeerd worden, brengt van zelf mede, dat, even als die gewesten eene afzonderlijke begrooting van inkomsten en uitgaven behoeven, zij ook eene schatkist, onderscheiden van die des Rijks in Europa, behooren te bezitten.

Dezelfde redenen, welke eenheid van hebeer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, als een geheel beschouwd, vorderen, doen ook de noodzakelijkheid geboren worden, dat er slechts één koloniale schatkist zij, waarvan een gedeelte in het moederland en de overige deelen in de overige deelen in de onderscheiden koloniale gouvernementen gevestigd zijn.

In al die gouvernementen, overtreffen, voor het tegenwoordige de uitgaven de geldelijke inkomsten, alleen in het moederland, tengevolge van het aldaar realiseren der producten, leverde de koloniale schatkist een hatig overschot op, ook nadat het nadelig verschil tusschen de in de kolonien plaats hebbende ontvangsten en uitgaven is vereffend.

De vereffening vereischt eene gedruige verplaatsing van geld, waaraan een ander beheer is verbonden dan dat, hetwelk tot de begrooting der koloniale inkomsten en uitgaven betrekking heeft en uit dien hoofde dan ook anders behoort geregeld te worden.

Zoodanige regeling eischt het aanwezig van eene koloniale schatkist, welke administratie zorgt voor de verschillende operatien, die de bewegingen der kas medebrengen en daarvan verantwoording behoort te doen, afgecheiden van het rekenpligtig beheer der koloniale inkomsten en uitgaven. In de overzeesche bezittingen noemt men de inrigting, die aldaar als schatkist werkt, gewoonlijk koloniale kas, maar in het moederland, alwaar voorheen aan eene koloniale schatkamer (trésorie) geen behoefte bestond, heeft hare werking, sedert zij is noodig geworden, nog geenerlei genarische benaming verkregen. Niet het gemis van dusdanige benaming, maar de behoefte om het beheer en de verantwoording van datgene, wat blijkens art. 36 onder den daarbij gebezigen naam van koloniale schatkist wordt verstaan, wettelijk te regelen, heeft grond opgeleverd tot bepalingen, welke hier besproken worden.

Het bestaande feit, dat de koloniale schatkist is onderscheiden van 's Rijks schatkist wordt als beginsel op den voorgrond geplaatst, omdat de wettelijke bepaling daarvan de gevolgen, welke zich aan het tegendeel zouden kunnen verbinden, behoort af te wenden. Het onderscheid tusschen de koloniale schatkist en 's Rijks schatkist vleit voort uit de Grondwet, welke beider geldmiddelen geenszins als eenzelvig beschouwt. Van daar dat de gewone wetgever dit onderscheid, zoowel vóór als na de grondwetsherziening van 1848, zorgvuldig blijft betrachten. gelijk uit de jaarlijkse Wetten op de Middelen blijkt. Trouwens, de handhaving van dat onderscheid is voortdurend van belang om in geen opzigt aanleiding te geven tot de anders mogelijke gevolgtrekking (*), dat het Rijk in Europa aansprakelijk zoude zijn voor alle en dus ook voor de niet-wettelijk gewaarborgde overeenkomsten en schuldverhoudingen in de kolonien door het koloniaal bestuur aangegaan, of, hier te lande, door den wetgever ten laste der Overzeesche bezittingen daargesteld, zoo als, bij voorbeeld, bij de wet van 24 April 1836 (Staatsblad no. 11), is geschied.

Het gerief van de administratie en de belangen van derden vorderen de in art. 36 voorkomende bepalingen.

Intusschen mag het deponeren van aan derden toebehoorende fondsen in de koloniale schatkist geene aanleiding geven dat de finantiële huishouding der kolonien door vermeniging met vreemde bestanddeelen verward worde of in nevelen gaake. Daartegen dient de bepaling, dat de bedoelde aan hunne eigene regels van beheer en verantwoording onderworpen fondsen afzonderlijk geboekt en verrekend zullen worden.

Uit artt. 36 en 38 blijkt hoedanig over de gelden en geldswaarden, die zich in de koloniale schatkist bevinden, zal beschikt worden. In 's Rijks belang zou het niet oorbaar wezen, beschikbare gelden en geldswaarden van de koloniale schatkist binnen het Rijk in Europa, als zij niet tot gaandehouding van de koloniale dienst worden vereischt, elders dan in 's Rijks schatkist te doen herusten, waarin zij dan ook ter bewaring zullen worden nedergelegd, zonder dat daardoor zal worden belet, dat de later noodige beschikking over de alzo gedeponeerde gelden of geldswaarden ten dienste der overzeesche bezittingen plaats vindt.

De laatste alinea van art. 38 legt aan den Minister van Kolonien de zorg op voor het overmaken van de in de koloniale gouvernementen henodigde gelden. Deze administratieve handeling zal zich moeten regelen naar de doordenking vast te stellen bepalingen. Daarbij zullen 's Rijks belang en dat der kolonien te gelijkertijd moeten worden geraadpleegd, en mag niet uit het oog verloren worden, dat teruithouding van hetgeen de kolonien behoeven, evenzeer, ten nadeele strekt van deze, als een meer dan noodige overmaking aan het moederland zou moeten schaden. Behoedzaamheid van den verantwoordelijken Minister blijft dus te dien aanzien een eerste plicht. Omstandigheden van staatkundigen en finantielen aard, handelsbelangen, vervoermiddelen, enz. oefenen, noodwendig afwisselend invloed uit op de overmaking, welke uit dien hoofde niet valbaar is voor eene meer bepaalde regeling dan bij het wetsontwerp wordt voorgedragen.

Al de operatien der koloniale schatkist, zoowel in het moederland als in de koloniale gouvernementen, zullen intusschen beheerd en verantwoord worden gelijk bij art. 39

is voorgeschreven, weshalve de regering zich vleit dat ook dit aangelegen onderwerp daardoor naar eisch verzekerd wordt.

Artt. 40—43. Deze artikelen bevatten een niet minder gewichtig onderwerp, hetwelk waarborgen voor een goed beheer en eene rigtige verantwoording vordert, die door de voorgestelde bepalingen naar men vertrouwt, zullen verkregen worden.

Het hier bedoelde beheer behoort, van dat de koloniale voorbrenghselen geteeld, tot dat zij verkocht zijn, aan eigenaardige regels van toezigt, controle en verantwoording te worden onderworpen. Die regels zijn van administratieven aard, en verbinden zich aan het stelsel, hetwelk ten aanzien der culturas in de koloniale gouvernementen ten met opzigt tot de realisatie der handelsproducten gevolgd wordt. Zij betreffen zoowel materiele als geldelijke rekenpligtigheid en zijn verschillend naar gelang van den aard der producten, de plaats waar deze verhandeld worden, de toepasselijke handelsgebruiken, overeenkomsten en bijzondere bepalingen. De commerciële operatien veroorloven geene dienstjaarlijkse onderscheiding, nog het toepassen van gewone comptabiliteitsverordeningen, maar zij behooren niettemin naar haren aard deugdelijk gecontroleerd te worden, opdat de rigtige verantwoording verzekerd zij, niet slechts van de geldelijke uitkomsten, maar ook van de materiele hoeveelheden.

In de koloniale gouvernementen bestaan te dien aanzien verschillende doelmatig werkende voorschriften, die het toezigt zoodanig regelen, dat van af de geldelijke uitgaaf, ter verkrijging van producten, tot aan de oplevering dezer laatste in 's Lands pakhuizen, behoort gewaakt wordt ter verkrijging van zekerheid voor het geldelijk en materieel beheer. De geldelijke uitgaaf en de materiele opbrengst staan tot elkander in verhouding en van beide geschiedt naauwkeurige verantwoording bij geldelijke en materiele rekeningen, welke zich onderling controleren.

Worden de in de pakhuizen opgeslagen producten in de koloniale gouvernementen zelve verkocht, dan wordt daarvan aldaar rekening gedaan, waarbij de materiele voorraad zich door de geldelijke opbrengst verantwoordt, en alzo slechts eene eenvoudige controle vordert.

Bij artt. 41 en 42 is de wijze voorgeschreven waarop de controle voortaan zal plaats vinden, welke wordt vereischt ten aanzien van de soorten en hoeveelheden der producten, die, als handelswaren voor de Europeesche markt bestemd, uit de koloniale stapelplaatsen of pakhuizen herwaarts worden overgevoerd.

Deze controle zal door de Algemeene Rekenkamer hier te lande worden uitgeoefend. Zij zal zich daartoe in staat gesteld zien door de behoorlijk gewaarmerkte staten van de afgeschepte producten en de verdere bewijsstukken, waarop de koloniale pakhuismeesters afschrijvingen op hunne rekeningen hebben verkregen.

Met de alzo in de koloniale gouvernementen afgeschreven soorten en hoeveelheden van producten wordt de hoofdambtenaar belast, die volgens art. 43 zorg moet dragen voor de boekhouding en het verrekenen der verschillende handelsoperatien, welke tot het afschepen, overvoeren, opslaan, beheeren en verkoopen dier producten betrekking hebben.

Deze operatien geschieden, ingevolge de bij de wet van 22 December 1853 (Staatsblad no. 129) bekrachtigde overeenkomst, door de Nederlandsche Handel-maatschappij, of wel door andere handelskantoren, maar toch altijd voor rekening van het Departement van Kolonien, welks hoofd de commissiegever is, terwijl de genoemde maatschappij of handelskantoren zijne commissaires zijn, die als zoodanig aan voornoemd departement verantwoording moeten afleggen.

Uit die verantwoording vormt zich de rekening, welke op den voet van artt. 42 en 43 aan de Algemeene Rekenkamer zal worden gedaan, en waarbij het materieel en finantieel beheer wegens de koloniale overmakingen voor elk jaar regelmatig zal worden verantwoord, met inbegrip van de verschillende kosten op de realisatie der producten gevallen, welke door de verkoopprijzen zullen worden gestaafd, zoodanig als naar de usantie van den handel gebruikelijk is.

Langs dien weg zullen de materiele voorraad in de geldelijke uitkomsten van de koloniale gouvernementen producten volledig in het licht gesteld en de netto opbrengst daarvan naar behooren geconstateerd, in het geldelijk beheer der algemeene begrooting van de koloniale inkomsten en uitgaven opgenomen, en vervolgens in de bij art. 30 bedoelde rekeningen van het vijfde hoofdstuk dier begrooting naar de gewone regelen van comptabiliteit verantwoord worden.

Art. 44. Eindelijk wordt tot het meer volledig maken van de kennis der hier besproken aangelegenheden, bij dit artikel het uitbrengen van het daarbij bedoelde verslag voorgeschreven. Alles wat strekken kan om de verkregen uitkomst toe te lichten en het oordeel daarover gemakkelijker te maken zal in dat verslag eene plaats vinden.

De mededeeling van het hier bedoelde verslag aan de Staten-Generaal is even als die, welke bij art. 35 van het wetsontwerp zijn voorgeschreven, aan een bepaald tijdstip verbonden, opdat de aanbidding daarvan regelmatig zoude plaats grijpen, en wel te gelijk met de Staatsbegrooting, waarop de gunstige uitkomsten van het koloniaal financieelwezen eenen zoo belangrijken invloed kunnen uitoefenen.

Slafpaling.

Art. 45. Het is de bedoeling der Regering om zoodra deze wet haar beslag zal hebben verkregen, onverwijld te zorgen voor het ontwerpen, in den zin dier wet van de instructien voor de Algemeene Rekenkamer hier te lande, voor die in Nederlandsch Indie en voor de controleurs van

(*) Men raadplege het arrest van den Hoogen Raad, gedagteekend 28 Junij 1844, waarbij vraagpunten zijn behandeld, welke met dit onderwerp verband houden.

